ମୃତକ ସୋମାଭାଇ କାଞ୍ଜିଭାଇ ବାରିଆଙ୍କ
ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ

ବନାମ
ପଟେଲ ପରଷୋତ୍ତମଦାସ ଜାମଦାସ (ଡି) ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ
ମାର୍ଚ୍ଚ 7,1995
[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ବି. ଏଲ. ହଂସାରିୟା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି]

ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ କୃଷିଭୂମି ଅଧିନିୟମ, 1948:

ଧାରା 32G(6) ଏବଂ 88(1)(c) – ତାଲିକା-III – ଲାଗୁହେବା ପାଇଁ ପୂର୍ବଶର୍ତ୍ତଗୁଡିକ।

ଗୁଜରାଟ ୱତନ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ 1961:

ଧାରା 9 – ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟତା।

ଚାଷୀମାନେ — ୱତନ ଜମିରେ ଦଖଲ — 1.4.63 ଠାରୁ ୱତନ ପ୍ରଥାର ବିଲୋପନ — ବିଲୋପନ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବର୍ଣ୍ଟନ — 31.3.61 ଠାରୁ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କର ସମାପ୍ତି ଏବଂ 14.8.62 ରେ ଦଖଲ ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ମାମଲା ଦାଏର। ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରେ ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବେ କିମ୍ବା ନିରବସ୍ୱୀକୃତି ମାଧ୍ୟମରେ କୌଣସି ସମ୍ମତି ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ- ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭଡାଟିଆ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ - ନିର୍ଣ୍ଣିତ - ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଭାବେ ୱତନ ଜମିରେ ଦଖଲରେ ଥିଲେ । 1.4.1963 ଠାରୁ ଗୁଜରାଟ୍ ୱତନ୍ ବିଲୋପନ ଅଧିନିୟମ, 1961 ଦ୍ୱାରା ୱତନ୍ ପ୍ରଥା ବିଲୋପନ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ, 23.4.1966 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ପୁନର୍ବର୍ଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ 31.3.1961ରୁ ପ୍ରଭାବୀ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ସମାପ୍ତ କରିଲେ ଏବଂ 14.8.1962ରେ ଦାଖଲଦାରୀ ପାଇଁ ମାମଲା ରୁଜୁ କଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ ଯେ, ସେମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଥିଲେ କି ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଘରୁ ବାହାର କରିଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ। ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ, 1948 ର ଧାରା 88

ଆଧାରରେ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରି କହିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ମାମଲାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ଅବଧି ସମାପ୍ତ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଅଧିକାରିତା ନଥିଲା।

ପୁନର୍ବିଚାର ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ତାଙ୍କ ନିଷ୍କର୍ଷରେ ଭୁଲ ଥିଲା ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଭଡାଟିଆ ଅଦାଲତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଛି ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ବିଚାରାଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାକୁ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 (G) ର ଉପଧାରା (6) ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ପକ୍ଷରେ ୱତନ ଏବଂ ପୁନ ଅନୁଦାନ ଉଚ୍ଛେଦ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ଜାରି ରହିଛି। ତେଣୁ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା କେବଳ ମାମଲାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ରାୟ ଦେଲେ : 1. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ୱତନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ସହ ପଠିତ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 88 (1)(c) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇନାହିଁ ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେବଳ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ।

2. ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ କୃଷିଭୂମି ଅଧିନିୟମ, 1948 ର ଧାରା 32(G) ର ଉପଧାରା (6) ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଆବଶ୍ୟକ ଶର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ। ଉପଧାରା (6) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଜମିର ମାଲିକାନା ପ୍ରକାରକୁ ତୃତୀୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ୱତନ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, 1961 ଅନୁସୂଚୀ III ର ଅଂଶ ନୁହେଁ। ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଯଦିଓ ପୁନଃଅନୁଦାନ ୱତନ ଧାରକଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ପୁନଃଅନୁଦାନ ପୂର୍ବରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଲିଜ୍ ଅବଧି ଅବ୍ୟାହତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ। ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଧାରା 32 (G) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି କିଣିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ 31.3.1961ରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 14.8.1962ରେ ଜବରଦଖଲ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା। ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବା ପରେ, ମାଲିକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ

ଲିଖିତଭାବେ କିମ୍ବା ନୀରବ ସମ୍ମତି ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାରରେ କୌଣସି ସମ୍ମତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ଏବଂ ତେଣୁ, ମାମ୍ଲତଦାର ହେଉଛନ୍ତି ବିବାଦର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ।

ମାନେକ୍ଷା ଅର୍ଦେଶିର ଇରାନୀ ବନାମ *ମାନେକଜି ଏଡୁଲ୍ଜୀ ମିସ୍ତ୍ରୀ,* **[1975] 2 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 341,** ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2685,1977 /2872-73 ।

C.R.A. ସଂଖ୍ୟା 397 of 1977 ରେ ଗୁଜୁରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 14/15-7-1977 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଭି.ଏନ୍. ଗଣପୁଲେ, ବିମଲ ଦାଭେ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ନୀଲମ କଲସୀ ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ । ଏସ୍.କେ. ଧୋକାକିଆ, ଏଚ୍.ଏ. ରାଇଚୁରା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରୋମିଲା ଚୌଧୁରୀ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଉତ୍ତରଦାତା ପଟେଲ ପରଶୋତ୍ତମଦାସ ଜମନାଦାସଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଛି । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିରେ ଆଣିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ମୃତ ପଟେଲ୍ ପର୍ଶୋତ୍ତମଦାସ ଜମ୍ନାଦାସଙ୍କ ପୁଅ ଘନଶ୍ୟାମ ଦାସଭାଇ ପର୍ଶୋତ୍ତମଦାସ ପଟେଲ୍ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଇଚ୍ଛାପତ୍ରର ଆଧାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ପଟେଲ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦାସ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ନକରି, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଘନଶାମଦାସଭାଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦାସ ପଟେଲଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ପାଇଁ ନଥିରେ ଆଣିଛୁ । ଆନ୍ତଃ ଅଧିକାର, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ।

ଏହି ତିନୋଟି ଆବେଦନ ଏକ ସାଧାରଣ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଫୈସଲା କରାଯାଉଛି । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ପ୍ରଜା ଥିଲେ । ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ୱତନ୍ ଜମି । ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1939 ମସିହାରୁ ଜମିର ମାଲିକାନାରେ ରହିଥିଲେ, ଯେହେତୁ ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକ ୱତନ୍ ଜମି ଥିଲା, ଏହା ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଜମି ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ, 1 / 1948 (ସଂକ୍ଷେପରେ, " ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଜମି ଆଇନ") ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ଏହା ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟକୁ ବିସ୍ତାର କରାଯାଇଛି । ଗୁଜରାଟ ୱତନ୍ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, 1961, 01 .04.63 ରୁ ୱତନ୍ କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲା । ଏହାପରେ 1966 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 23 ତାରିଖରେ ଜବାବଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପୁନଃଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ 31.3.61ରୁ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 14 ଅଗଷ୍ଟ, 1962ରେ ଏହି ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାଏର କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏହା ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ ଯେ, ସେମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଜା ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ସମାପ୍ତ ହେବା ଆଧାରରେ ଘରୁ ବାହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 88 କୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ମମଲାତଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ସମାପ୍ତିର ପ୍ରଶ୍ନର ସଠିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି, 15.4.77 ତାରିଖର ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ୱତନ ଅଧିନିୟମ, 1961 ର ଧାରା 9 ସହିତ ପଠିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 88 ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ମତ ଦେଇଥିଲେ । ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯଥା, ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି ଆଇନସମ୍ମତ ଭାବେ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏପରି ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ, ଯଥା 1ଏପ୍ରିଲ 1963 ରେ ଜାରି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦିଓ ଏକ ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା, 31.3.61 ଠାରୁ ଏହା ଲାଗୁ ହେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ କୌଣସି ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି ନଥିଲା । ତେଣୁ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଭୁଲ୍ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଦାଲତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଜା ସମ୍ପର୍କିତ ଅଧିକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟିକ କ୍ଷମତା ରଖିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ସେ ଏହି ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର ପାଇଁ ମାମଲାକୁ ପୁନର୍ବିଚାର କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଗାନପୁଲେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 (G) ର ଉପ-ଧାରା (6) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଦ୍ୱାରା, ୱତନ ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପୁନଃଅନୁଦାନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ଏବେ ବି ତିଷ୍ଠି ରହିଛି । ତେଣୁ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ସମାପ୍ତି ଆଇନଗତ ଭାବରେ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା କେବଳ ମାମଲାତଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଦୃଢତାପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ମନେ କରୁନାହୁଁ ।

ଧାରା 32(G) ର ଉପଧାରା (6) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ।

> ଯଦି କୌଣସି ଜମି, ଯାହା ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀ III ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଯେକୌଣସି ଭୂମି ଅଧିକାର ଉଚ୍ଛେଦ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଅଧୀନରେ, ଏହାର ଧାରକଙ୍କୁ ପୁନଃ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ଯେ ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ତେବେ ଏପରି ସର୍ତ୍ତ ପୁନଃ ମଞ୍ଜୁର ପୂର୍ବରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଲିଜ୍ ଉପରେ ଏପରି ଜମି ଧାରଣ କରିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଜମି କ୍ରୟ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯେପରି ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ତାହା ପୁନଃ ମଞ୍ଜୁରର ସର୍ତ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଧାରା 32 (G) ର ଉପ-ଧାରା (6) ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉପ-ଧାରା (6) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଭୂମି ଅଧିକାରର ପ୍ରକାର, ତୃତୀୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ଉଚିତ । ଆମେ ଅନୁସୂଚୀ III ଯାଞ୍ଚ କରିଛୁ ଏବଂ ୱତନ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ 1961 ଅନୁସୂଚୀ III ର ଅଂଶ ନୁହେଁ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଯଦିଓ ପୁନଃ-ଅନୁଦାନ ୱତନ ଧାରକଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ସହିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ପୁନଃ-ଅନୁଦାନ ପୂର୍ବରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପଟ୍ଟା ସ୍ଥାୟୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଧାରା 32 (G) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି କିଣିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦିତ ନୁହେଁ ଯେ ଭଡା 31.3.1961 ରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 14.8.1962 ରେ ଦଖଲ ପାଇଁ ମାମଲା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ।

ତେଣୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ସମ୍ପତ୍ତି ରଖିଛନ୍ତି । ଏହି ଅଦାଲତ *ମଣେକ୍ସା ଆର୍ଦ୍ଦଶୀର ଇରାନୀ* ବନାମ. *ମାନେକଜୀ ଏଡୁଲଜୀ ମିସ୍ତ୍ରୀ, 1975* (2)

ଏସ.ସି.ଆର. 341 ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଳ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଅଧିକାର ଶେଷ ହେବା ପରେ, ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ଅଧିକାର ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିବ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ସମାପ୍ତି ନହୋଇଛି । ଏହା ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ, 1956 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 1 ତାରିଖରେ ଏହାର ଅବଧି ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୂଳ ପ୍ରଜା ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀ କେବଳ ସହନଶୀଳତା ଆଧାରରେ ଜମି ଦଖଲ କରିଥିଲେ, କାରଣ ଜମି ମାଲିକ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କୁ ଜମି ଦଖଲ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସହମତି ଦେଇନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଘର ମାଲିକ ଲିଜ୍ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ନିଜର ସହମତି, ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ବୁଝାମଣା ଦେଇନଥାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ମାଲିକାନା କେବଳ ସହନଶୀଳତା ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ଜଣେ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଭାବରେ ଦଖଲରେ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାରେ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମାନ ଅନୁପାତ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଭଡା ସ୍ଥିର ହେବା ପରେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା ପରେ, ଘର ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ କିମ୍ବା ସହମତି କିମ୍ବା ଆଚରଣରେ କୌଣସି ସହମତି ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାର ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଭୁଲ୍ କରିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ଆଇନଗତ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ଏବଂ ତେଣୁ ମମଲତ୍ଦାର ଭଡା ଅଧିକାର ବିବାଦ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର କ୍ଷମତା ରଖୁଥିବା ପ୍ରାଧିକାରୀ ଅଟେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ୱତନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ସହ ପଠିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 88 (1)(c) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେବଳ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହୋଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରାଦେଶ ହୋଇଛି, କାରଣ ଉଭୟ ଓକିଲଙ୍କ ସହମତିରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ବାକି ନାହିଁ ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଅନୁବାଦିକା:
ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,
କଟକ ।